

Suk L.P. Organization of labor accounting and payment / LP Suk, P.O. Sok // 2009. - No. 21. - P. 28-44.

Tertiary O.O. Modern pay systems / O.O. Tertiary [Electronic resource]. - Access mode: http://zt.knteu.kiev.ua/files/2013/2%2867%29/uazt_2013_2_11.pdf.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

І. В. Ніколенко

Науковий керівник: к.е.н., доцент С. В. Хома

***Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: niko2012ira@gmail.com***

На сучасному етапі розвитку економіки України все більше підприємств беруть активну участь у розробці та впровадженні до процесу своєї діяльності об'єктів нематеріальних активів. Їх наявність у складі ресурсів підприємства є запорукою збільшення його ринкової вартості, підвищення інвестиційної привабливості та забезпечення захисту прав господарюючого суб'єкта. При цьому в Україні існує низка проблем, пов'язаних з обліком нематеріальних активів, що зумовлено недосконалим законодавством, неповним висвітленням методології обліку тощо.

Важливою проблемою обліку нематеріальних активів є відсутність єдиного визначення поняття нематеріальні активи, оскільки воно є причиною виникнення диспропорцій у розумінні термінології з даної тематики і призводить до неоднозначного трактування та неможливості сформулювати єдину думку у фахівців - практиків, яка б мала сталий і незмінний характер.

Особливо гостро це питання стоїть перед суб'єктами господарювання, які ведуть зовнішньоекономічну діяльність, міжнародних компаній та підприємств іноземним капіталом, оскільки некоректне розуміння і трактування даних впливає на показники фінансової звітності, і як наслідок – на прийняті управлінських рішень.

науковій літературі нематеріальні активи визначаються як активи, які не мають матеріально-речової форми, але приносять підприємству додатковий прибуток або створюють умови для його отримання. Згідно з Положенням (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» нематеріальний актив - це немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований. Нематеріальні активи входять в склад необоротних активів і утримуються підприємством з метою використання протягом більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам [1].

На відміну від П(С)БО 8 Податковий кодекс України акцентує увагу на праві власності на нематеріальні активи. Так у п.п. 120 пункту 1 ст. 14 Податкового кодексу України визначено, що нематеріальні активи - право

власності на результати інтелектуальної діяльності, у тому числі промислової власності, а також інші аналогічні права визнані об'єктом права власності (інтелектуальної власності), право користування майном та майновими правами платника податку в установленому законодавством порядку, у тому числі набуті в установленому законодавством порядку права користування природними ресурсами, майном та майновими правами [2].

Таким чином, враховуючи вищевикладені трактування та їх аналіз, доцільно сформулювати наступне визначення нематеріальних активів. Нематеріальний актив – це немонетарний актив, що не має матеріально-речової форми, може бути ідентифікований, утримується підприємством протягом періоду більше одного року або одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік та використовується в фінансово-господарській діяльності підприємства.

Ще однією проблемою нематеріальних активів є нарахування амортизації. Порядок нарахування амортизації на нематеріальні активи регулюється П(С)БО-8 та Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку нематеріальних активів. Цими документами передбачено, що підприємство самостійно обирає метод нарахування амортизації відповідно до П(С)БО-7 «Основні засоби» [3]. Але проблема в тому, що ці методи можна застосовувати лише до нематеріальних активів по яких визначено конкретний строк корисного використання. Якщо ж визначити строк немає можливості, то амортизація не нараховується. Прикладом може бути торгова марка.

Невирішеним питанням також є визнання в обліку нематеріальних активів, що були створені підприємством як власноруч, так і в процесі виконання замовлень для інших організацій. Згідно з П(С)БО 8, визнання нематеріальних активів в обліку здійснюється за вартістю, що враховує усі понесені прямі витрати. Така оцінка може суттєво різнитися від вартості подібних об'єктів у разі їх надходження на підприємство за справедливою вартістю, і ця різниця може спостерігатися як у бік зменшення, так і у бік збільшення собівартості об'єкта. Відповідно, виникає необхідність у визнанні в обліку самостійно створених підприємством нематеріальних активів або за фактично понесеними витратами, тобто історичною (фактичною) собівартістю, або ж за справедливою вартістю, яка враховує відповідні методи оцінки. Саме тому, підприємство самостійно, керуючись певними принципами роботи або ж існуючими обліковими правилами, визначає порядок відображення новостворених нематеріальних активів та обов'язково зазначає варіант, якому надає перевагу, наказі про облікову політику щодо конкретної групи або окремих об'єктів даних активів[4].

Таким чином, сфера обліку нематеріальних активів недостатньо конкретизована. Є безліч неточностей, які зустрічаються як у законодавстві, такі виникають вже у процесі практичної діяльності підприємства. Тому, наразі, потрібно спрямувати безліч зусиль та коштів для створення таких умов, які б змогли покращити існуючу ситуацію та створили б підґрунтя для

раціонального та ефективного обліку нематеріальних активів на вітчизняних підприємствах.

Список використаних джерел:

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87, зі змінами і доповненнями. - К. : КНТ, 2010. - 320 с.

Податковий кодекс України. - К.: ДП «ІВЦ ДПА України», 2010. – 336 с.

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби": Наказ Міністерства фінансів України № 92 від 27.04.2000р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

Банасько Т.М. Проблеми та перспективи дослідження нематеріальних активів в Україні / Т.М.Банасько // Економіст. – 2014. –№ 2.–С.30-33.

**ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ
ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

Ю. І. Оліградська

Науковий керівник: к.е.н., доцент Т. І. Долишня

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: juliaoligradska@gmail.com*

На сьогодні одним з найбільш складних і суперечливих питань українського обліку є облік дебіторської заборгованості, що пов'язано з існуванням проблеми неплатежів. Суб'єкти господарювання на перший план висувають вирішення власних проблем, замість виконання фінансових зобов'язань по платежах перед партнерами. Відсутність майнової відповідальності за невиконання власних договірних зобов'язань дає їм змогу ухилятися від взаєморозрахунків з партнерами. В поглиблення платіжної кризи вносить свою частку і нерегульованість бюджетної системи, що стосується несвоєчасної оплати державних зобов'язань, які здійснюються за рахунок бюджету. Тому підприємству необхідно шукати способи ефективного управління дебіторською заборгованістю, зокрема вдосконалення бухгалтерського обліку взаєморозрахунків, тощо.

Проаналізувавши значну кількість обліково-економічної літератури вітчизняних та зарубіжних фахівців дореволюційного, радянського і сучасного періодів можна зробити висновок, що з багатьох об'єктивних причин наші попередники не могли передбачити тих факторів, які сьогодні впливають на розвиток економіки і бухгалтерського обліку в Україні. Сучасні умови господарювання вимагають вирішення цілого ряду нерозв'язаних облікових проблем. Зокрема, це є теоретичні і методичні аспекти класифікації та відображення заборгованості в системі рахунків бухгалтерського обліку;